

HỒ NGỌC KHẢI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG (Chủ biên)
TRẦN HOÀNG THỊ ÁI CẨM – TRẦN ĐỨC – NGUYỄN VĂN HẢO
PHAN THỊ THU LAN – LÊ MINH PHƯỚC – NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THÚ

CHUYÊN ĐỀ HỌC TẬP ÂM NHẠC

11

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HỘI ĐỒNG QUỐC GIA THẨM ĐỊNH SÁCH GIÁO KHOA

Môn: Âm nhạc – Lớp 11

Họ và tên	Chức vụ Hội đồng
Ông NGUYỄN BÌNH ĐỊNH	Chủ tịch
Ông LÊ VINH HƯNG	Phó Chủ tịch
Ông TRẦN VĂN MINH	Uỷ viên, Thư kí
Bà LÊ THỊ MINH XUÂN	Uỷ viên
Bà ĐỖ THỊ LINH CHI	Uỷ viên
Bà LÊ DIỆU LINH	Uỷ viên
Ông NGUYỄN THẾ PHƯƠNG	Uỷ viên
Ông PHẠM BÁ SẢN	Uỷ viên
Bà PHẠM THỊ Ý NHI	Uỷ viên

HỒ NGỌC KHẢI (Tổng Chủ biên) – NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG (Chủ biên)
TRẦN HOÀNG THỊ ÁI CẨM – TRẦN ĐỨC – NGUYỄN VĂN HẢO
PHAN THỊ THU LAN – LÊ MINH PHƯỚC – NGUYỄN THỊ PHƯƠNG THÚ

CHUYÊN ĐỀ HỌC TẬP ÂM NHẠC

11

Chân trời sáng tạo

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Chuyên đề học tập Âm nhạc 11 được biên soạn theo xu hướng giáo dục hiện đại nhằm giúp học sinh khám phá, trải nghiệm, hình thành và phát triển các năng lực âm nhạc, vận dụng một cách sáng tạo các kiến thức, kỹ năng âm nhạc vào đời sống. Mỗi chuyên đề được thiết kế thành các bài học với bốn hoạt động học tập, bao gồm:

 Mở đầu: Hoạt động khởi động để tiếp cận vấn đề; xác định vấn đề/nhiệm vụ cụ thể cần giải quyết trong bài học; cách thức giải quyết vấn đề/thực hiện nhiệm vụ trong các hoạt động tiếp theo của bài học.

 Hình thành kiến thức mới: Thực hiện nhiệm vụ học tập để chiếm lĩnh kiến thức mới, giải quyết vấn đề, thực hiện nhiệm vụ đặt ra từ hoạt động *Mở đầu*.

 Luyện tập: Áp dụng những kiến thức đã được học ở bước *Hình thành kiến thức mới*; phát triển các kỹ năng để giải quyết những nhiệm vụ học tập cụ thể.

 Vận dụng: Vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học vào những tình huống cụ thể trong thực tiễn.

Chân trời sáng tạo

Mong các em giữ gìn cuốn sách sạch, đẹp để sách tiếp tục được sử dụng ở các thế hệ học sinh sau và tiết kiệm cho xã hội!

LỜI NÓI ĐẦU

Quyển sách **Chuyên đề học tập Âm nhạc 11** là tài liệu mở rộng, nâng cao kiến thức và kỹ năng âm nhạc trên nền tảng âm nhạc cơ bản được học ở sách giáo khoa **Âm nhạc 11**.

Các bài học trong chuyên đề được thiết kế với nhiều hoạt động đa dạng và phong phú; áp dụng các phương pháp dạy học âm nhạc tiên tiến của thế giới (Kodály, Dalcroze, Orff-Schulwerk,...); nhằm tạo môi trường để học sinh trải nghiệm, thực hành; khai thác khả năng tự học, vận dụng, giải quyết vấn đề và sáng tạo của học sinh,... Thêm vào đó, ở mỗi bài học, sách bao hàm các nhiệm vụ học tập nhằm để hình thành và phát triển năng lực chung, năng lực âm nhạc của học sinh, giúp các em tạo nên những sản phẩm âm nhạc cụ thể. Qua đó, giáo viên có thể đánh giá năng lực chung và năng lực âm nhạc của học sinh với các mức độ khác nhau. Tổng thời lượng của chuyên đề là 35 tiết, được chia thành ba chuyên đề:

- Chuyên đề 1: Kỹ năng biểu diễn thanh nhạc (15 tiết).
- Chuyên đề 2: Kỹ năng biểu diễn nhạc cụ (10 tiết).
- Chuyên đề 3: Kỹ năng chỉ huy (10 tiết).

Chúng tôi hi vọng, quyển sách sẽ là người bạn đồng hành đáng tin cậy của các em học sinh lớp 11 có mong muốn tiếp tục phát triển các kỹ năng, kiến thức âm nhạc phục vụ cho sở thích, nhu cầu nghệ thuật và nghề nghiệp tương lai của mình.

Chúc các em học tập tốt và thành công!

NHÓM TÁC GIẢ

Mục lục

	Trang
CHUYÊN ĐỀ 1 KĨ NĂNG BIỂU DIỄN THANH NHẠC	5
Bài 1: Những vấn đề chung về kĩ năng biểu diễn thanh nhạc	5
Bài 2: Thực hành biểu diễn bài hát hành khúc	11
Bài 3: Thực hành biểu diễn bài hát trữ tình	15
Bài 4: Thực hành biểu diễn bài hát vui tươi, linh hoạt	20
CHUYÊN ĐỀ 2 KĨ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ	26
Bài 1: Những vấn đề chung về kĩ năng biểu diễn nhạc cụ	26
Bài 2: Thực hành biểu diễn độc tấu	31
Bài 3: Thực hành biểu diễn hoà tấu	36
CHUYÊN ĐỀ 3 KĨ NĂNG CHỈ HUY	43
Bài 1: Những vấn đề chung về chỉ huy	43
Bài 2: Một số động tác cơ bản diễn tả âm nhạc	47
Bài 3: Thực hành chỉ huy	52
GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ	59

CHUYÊN ĐỀ
1

KĨ NĂNG BIỂU DIỄN THANH NHẠC

BÀI
1

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ KĨ NĂNG BIỂU DIỄN THANH NHẠC

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Cảm nhận được nội dung, sắc thái và tình cảm của các bài hát; cảm nhận về sự hoà hợp giữa giọng hát và phần nhạc đệm.
- Phân tích được tiết mục biểu diễn thanh nhạc về các mặt: thể loại, nội dung, cấu trúc, giai điệu, lời ca, sắc thái, giá trị nghệ thuật, hình thức biểu diễn.

Em hãy lắng nghe và quan sát (video) các tiết mục biểu diễn của một số bài hát sau (lựa chọn mỗi bài trong từng cột):

A	B	C
<i>Khát vọng tuổi trẻ</i> (nhạc và lời: Vũ Hoàng)<i>Hát mãi khúc quân hành</i> (nhạc và lời: Diệp Minh Tuyền)<i>Hành khúc tuổi trẻ</i> (nhạc và lời: Nguyễn Văn Hiên)<i>Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ</i> (nhạc và lời: Triều Dâng)	<i>Chiều ngoại ô</i> Mát-xco-va (nhạc: V. Solovyov-Sedoy, phỏng dịch lời Việt: Vương Thịnh)<i>Giai điệu Tổ quốc</i> (nhạc và lời: Trần Tiến)<i>Người mẹ</i> (nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện)	<i>Tuổi hồng cho em</i> (nhạc và lời: Nguyễn Nam)<i>Hát với chú ve con</i> (nhạc và lời: Thanh Tùng)<i>Tia nắng hạt mưa</i> (nhạc: Khánh Vinh, lời thơ: Lệ Bình)

- Nêu cảm nhận về nội dung, sắc thái và tình cảm qua các bài hát mà em đã nghe và quan sát.
- Nêu cảm nhận về sự hoà hợp giữa giọng hát và phần nhạc đệm qua các bài hát mà em đã nghe và quan sát.

1. Khái niệm về Kĩ năng biểu diễn thanh nhạc

– Kĩ năng là khả năng vận dụng tri thức khoa học vào thực tiễn. Biểu diễn thanh nhạc là hành động diễn đạt, biểu cảm, thể hiện nội dung tư tưởng của bài hát trước công chúng.

– Kĩ năng biểu diễn thanh nhạc là khả năng vận dụng kiến thức về thanh nhạc, phân tích tác phẩm, hình thức thể hiện,... phù hợp với từng bài hát để trình bày trước công chúng.

2. Những yếu tố chính cấu thành một tiết mục biểu diễn thanh nhạc

2.1. Tác phẩm thanh nhạc

Tác phẩm thanh nhạc là sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa âm nhạc và lời ca.

2.2. Hình thức biểu diễn

– *Đơn ca*: Khi một người hát một giai điệu hay bài hát cho công chúng thường thức gọi là hình thức biểu diễn đơn ca.

– *Song ca*: là hai người cùng biểu diễn một bài hát cho công chúng thường thức.

– *Tam ca*: là ba người cùng biểu diễn một bài hát cho công chúng thường thức.

– *Tốp ca*: là một nhóm từ 4 – 8 người cùng biểu diễn một bài hát cho công chúng thường thức.

– *Hợp xướng*: là một đội hát nhiều giọng, nhiều bè có tổ chức biểu diễn cho công chúng thường thức.

Tuỳ vào nội dung và tính chất âm nhạc của tác phẩm thanh nhạc mà người ta lựa chọn hình thức biểu diễn phù hợp, giúp tác phẩm trở nên sinh động và hấp dẫn hơn.

2.3. Nhạc đệm

Nhạc đệm là phần âm nhạc tạo ra nhịp điệu và hỗ trợ cho người hát, làm tăng thêm khả năng biểu đạt của tác phẩm.

2.4. Động tác, hình thể sân khấu

Trong khi biểu diễn một tác phẩm thanh nhạc, để tăng hiệu quả, người ta thường sử dụng các loại động tác, hình thể sân khấu sau:

– *Động tác biểu cảm*: là những động tác cơ thể để thể hiện sự tinh tế của cảm xúc như: ánh mắt, hướng nhìn gương mặt, cách xoay người, cách bước đi, cử động của đôi tay,...

– *Động tác vũ đạo*: là những động tác cơ thể thường kết hợp với âm nhạc để diễn đạt những nội dung tư tưởng, tình cảm của con người với mục đích làm tăng sự sinh động, hấp dẫn trong biểu diễn.

Khi lựa chọn các động tác, hình thể sân khấu với mức độ hợp lý, đúng chỗ sẽ giúp tiết mục biểu diễn thanh nhạc thêm phần cảm xúc và lôi cuốn khán giả.

2.5. Trang phục, trang điểm, đạo cụ

Trang phục, trang điểm, đạo cụ luôn có sự thống nhất với nội dung và tính chất âm nhạc của tác phẩm, tạo điều kiện thuận lợi cho những động tác vận động cơ thể của ca sĩ trên sân khấu và góp phần tích cực cho sự thành công của một tiết mục biểu diễn thanh nhạc.

3. Kỹ năng biểu diễn một số thể loại bài hát thường gặp

3.1. Bài hát hành khúc

Bài hát hành khúc có tính chất âm nhạc rắn rời, khoẻ khoắn, tràn đầy năng lượng, đường nét giai điệu thường có quãng nhảy (quãng 4, quãng 5) mang tính chất kêu gọi, thô thiển, hùng tráng.

– Cách hát: bài hát hành khúc cần hát vang, khoẻ; lấy hơi nhanh; nén hơi chắc; phát âm rõ lời và dứt khoát.

– Hình thức biểu diễn: thường được hát tốp ca hoặc đồng ca.

– Động tác hình thể: tư thế hát vững chãi, trang trọng; vận dụng nhiều động tác minh họa; biểu cảm gương mặt nghiêm túc; ánh mắt nhìn thẳng; tay buông nhẹ theo thân người hoặc có một số động tác cơ thể minh họa theo nhịp hành quân.

– Trang phục, trang điểm, đạo cụ: đơn giản, có thể cử động thoải mái như quân phục, đồng phục,...

Ví dụ bài hát hành khúc:

HÁT MÃI KHÚC QUÂN HÀNH

Nhịp đi

Nhạc và lời: Diệp Minh Tuyền

The musical score consists of three staves of music in 2/4 time, treble clef, and a key signature of one sharp. The first staff starts with a dotted half note followed by a dotted quarter note. The second staff begins with a dotted half note followed by a dotted quarter note. The third staff begins with a dotted half note followed by a dotted quarter note. The lyrics are written below each staff, corresponding to the notes. The first staff's lyrics are: 'Đời (Dù) mình là một khúc quân hành.' The second staff's lyrics are: 'Đời mình là bài ca chiến sĩ. Ta ca Kẻ thù buộc ta ôm cây súng. Ta yêu'. The third staff's lyrics are: 'vang sao triền miên qua tháng ngày lượn Tình bay trên núi'. The music features eighth-note patterns and rests.

đời thành biên cương đến nơi xa. Mãi mãi
 lòng chúng ta ca bài ca người lính. Mãi mãi lòng chúng
 ta vẫn hát khúc quân hành ca. Dù... ca.

3.2. Bài hát trữ tình

Bài hát trữ tình thường có giai điệu mượt mà, du dương, dịu dàng, sâu lắng, nhịp độ khoan thai,... Cách tiến hành giai điệu trong bài hát trữ tình rất phong phú.

– Cách hát: bài hát trữ tình cần hát mượt mà, chuyển tiếp từ âm này sang âm kia một cách mềm mại và tự nhiên; giữ hơi tốt; luyến âm nhẹ nhàng.

– Hình thức biểu diễn: thường được hát đơn ca hoặc song ca.

– Động tác hình thể: tư thế hát tự nhiên, thoải mái; vận dụng nhiều động tác thể hiện; ánh mắt và biểu cảm gương mặt phù hợp với nội dung của lời ca; tay buông nhẹ theo thân người; cơ thể đồng đưa nhẹ nhàng theo nhạc.

– Trang phục, trang điểm, đạo cụ: phong phú và đa dạng như trang phục truyền thống (áo dài, áo the...), âu phục (áo sơmi, quần tây, áo đầm,...).

Ví dụ bài hát trữ tình:

CHIỀU NGOẠI Ô MÁT-XCƠ-VA

Nhạc: V. Soloviev-Sedoy

Phóng dịch lời Việt: Vương Thịnh

Dòng sông nước nhẹ trôi xuôi về phía chân trời.
 màn đêm lung linh sáng ánh trăng soi. Vời xa thoảng đưa về
 bao lời ca nồng ấm. Chứa chan vui trong chiều vắng yêu đời.

3.3. Bài hát vui tươi, linh hoạt

Bài hát vui tươi, linh hoạt thường có tính chất sôi nổi, nhí nhảnh; nhịp độ nhanh; thường có âm hình chủ đạo, tiết tấu rõ ràng.

– Cách hát: hát nhẹ nhàng, âm thanh vang và sáng; phát âm rõ ràng, gọn gàng; lấy hơi nhẹ nhàng và liên tục.

– Hình thức thể hiện: phong phú, thường được hát đơn ca hoặc song ca, tốp ca.

– Động tác hình thể: tư thế hát sinh động, tự nhiên; vận dụng động tác, hình thể minh họa cho lời ca hoặc kết hợp thêm với vũ đạo; ánh mắt và biểu cảm gương mặt linh hoạt, rạng rỡ; cơ thể nhún nhẹ nhàng theo nhạc.

– Trang phục, trang điểm, đạo cụ: trẻ trung, dễ vận động như: áo dài cách tân, áo đầm, âu phục,...

Ví dụ bài hát vui tươi, linh hoạt:

TIA NẮNG HẠT MƯA

Nhạc: Khánh Vinh

Nhanh vừa, vui, lôi cuốn

Lời thơ: Lê Bình

Hình như trong từng tia nắng có nét tinh nghịch bạn trai. Hình như trong từng hạt mưa có nụ cười duyên bạn gái. Hình như trong từng tia nắng hát lên theo từng tiếng ve. Hình như trong từng hạt mưa có dòng lưu bút đọng lại. Tia nắng, hạt mưa! Tia nắng, hạt mưa trẻ mãi.

Mùa hoa phượng đỏ vô tư. Bạn hỡi, bạn oi!

Đừng trách, đừng buồn vô cớ làm buồn tia nắng hạt mưa!

Hình Đừng trách, đừng buồn vô cớ làm buồn tia

1. nắng hạt mưa! 2. ...nắng hạt mưa!

- Nêu nhận xét của em về giá trị nghệ thuật, trang phục biểu diễn và động tác biểu cảm của một số bài hát được nêu trong phần Mở đầu (trang 5).
- Nêu nhận xét của em về nội dung, sắc thái và tình cảm của các bài hát sau: *Hát mãi khúc quân hành*, *Chiều ngoại ô Mát-xco-va*, *Tia nắng hạt mưa*.
- Hãy phân tích cấu trúc các bài hát *Hát mãi khúc quân hành*, *Chiều ngoại ô Mát-xco-va*, *Tia nắng hạt mưa*.

- Sưu tầm và giới thiệu với các bạn một số bài hát hành khúc có nội dung về tuổi trẻ mà em biết và yêu thích.
- Sưu tầm và giới thiệu với các bạn một số bài hát trữ tình có nội dung về quê hương mà em biết và yêu thích.
- Sưu tầm và giới thiệu với các bạn một số bài hát vui tươi, linh hoạt có nội dung về mái trường mà em biết và yêu thích.

THỰC HÀNH BIỂU DIỄN BÀI HÁT HÀNH KHÚC

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Cảm nhận được nội dung, sắc thái và tình cảm của bài hát hành khúc; biểu lộ cảm xúc phù hợp với nội dung và tính chất âm nhạc.
- Biểu diễn được bài *Hành khúc tuổi trẻ* và *Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ* ở hình thức đồng ca, tốp ca và cảm nhận được sự hoà hợp giữa giọng hát và phần nhạc đệm.
- Sử dụng đạo cụ và trang phục phù hợp; tạo được động tác vũ điệu trong biểu diễn.

Em hãy xem video và nhận xét về phần biểu diễn các bài hát sau:

- Khát vọng tuổi trẻ* (nhạc và lời: Vũ Hoàng)
- Hát mãi khúc quân hành* (nhạc và lời: Diệp Minh Tuyền)
- Hành khúc tuổi trẻ* (nhạc và lời: Nguyễn Văn Hiên)
- Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ* (nhạc và lời: Triều Dâng)

1. Bài hát *Hành khúc tuổi trẻ*

HÀNH KHÚC TUỔI TRẺ

Nhịp đi

Nhạc và lời: Nguyễn Văn Hiên

Từ (Biển) khắp nơi về đây trong tình yêu và khát thuỷ vọng. Rực cháy trong lòng ta bao niềm tin. Vì điện. Nhà máy đêm ngày reo chung niềm vui. Từ khó khăn còn đây đêm ngày ta luôn thao thức. Đất nhũng công trình xa vang lời ca tuổi thanh xuân. Chung nước thân yêu đang đón chờ. Bên nhau trong gian súc xây quê hương đẹp giàu.

khó mới hiểu thêm từng tấm lòng. Vượt đường dài mới biết ai chân
 tình. Yêu sao bao tiếng hát chung niềm tin và khát vọng.
 Bèn lòng cùng đi tới xây ngày mai. Biển... ...mai.
 Yêu sao bao tiếng hát chung niềm tin và khát vọng.
 Bèn lòng cùng đi tới xây ngày mai.

Hành khúc tuổi trẻ được nhạc sĩ Nguyễn Văn Hiên (1953) sáng tác năm 1988. Bài hát thể hiện niềm hăng say cống hiến của tuổi trẻ khi được chung tay xây dựng quê hương, vững tin vào tương lai của đất nước. *Hành khúc tuổi trẻ* được xem là bài hát chính thức của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Ma ma ma ma ma ma

1.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Hành khúc tuổi trẻ*

– Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến ô nhịp 17) có giai điệu trầm bổng, hùng tráng; đoạn 2 (từ ô nhịp 18 đến hết bài) có giai điệu dồn dập, thổi thúc.

- Xác định những chỗ cần lấy hơi trong bài.
- Nén hơi chắc; hát đúng cao độ, nhấn nhẹ vào đầu ô nhịp; phát âm rõ ràng, gọn tiếng.
- Đoạn 1: hát riêng từng câu theo lối móc xích, sau đó hát cả đoạn; âm thanh phát ra khi hát phải vang, sáng, khoẻ khoắn.
- Đoạn 2: hát riêng từng bè, chính xác về cao độ.
- Hát kết hợp 2 bè, lưu ý sự hoà quyện âm thanh giữa các bè.
- Bài hát *Hành khúc tuổi trẻ* được trình diễn theo hình thức tốp ca.
- Gương mặt tươi vui, tự hào; đoạn 1 ánh mắt nhìn thẳng; đoạn 2 ánh mắt đôi lúc nén nhau để thể hiện sự đồng lòng, quyết tâm.
- Đoạn 1 di chuyển trên sân khấu cần dứt khoát, theo nhịp đi của bài hát; đoạn 2 có thể kết hợp thêm các động tác biểu cảm cho lời ca.
- Tự tin; chào khán giả khi bắt đầu cũng như khi kết thúc bài hát; xử lí micro tinh tế khi hát bè trong đoạn 2.

2. Bài hát *Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ*

TUỔI TRẺ THẾ HỆ BÁC HỒ

Nhạc và lời: Triều Dâng

Nhạc dạo

Tù biển khơi tới miền rừng núi cao.
(Là thanh) niên thế hệ Hồ Chí Minh.

Cờ Đoàn ta mang ảnh Bác với tên Người vĩ
Vì ngày mai ta xây đắp những công trình vĩ
đại, Hồ Chí Minh. Công ơn của Bác như biển
đại, đồng lúa trĩu bông quê ta nhà máy khói ngút

Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ được tác giả Triều Dâng (1932 – 2020) sáng tác năm 1976. Bài hát có giai điệu sôi nổi, dạt dào cảm xúc; lời hát thể hiện vẻ đẹp của tuổi trẻ, ca ngợi sự hi sinh cho Tổ quốc, ca ngợi lí tưởng của lớp thanh niên đầy nhiệt huyết.

2.1. Khởi động giọng

Thực hiện mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

2.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ*

– Giai điệu của bài có tính chất tự hào, mạnh mẽ, thõi thúc. Cấu trúc của bài gồm: Mở đầu (13 nhịp); đoạn 1 (từ ô nhịp 13 đến ô nhịp 29); đoạn 2 (từ ô nhịp 29 đến hết bài).

- Xác định những chỗ cần lấy hơi trong bài.
- Lấy hơi ngắn và nhanh; hát đúng cao độ, nhấn nhẹ vào đầu ô nhịp; giọng hát vang tự nhiên, không gằn từng tiếng.

– Đoạn 1: hát riêng từng câu theo lối mộc xích, sau đó hát cả đoạn. Lưu ý thể hiện những từ có hát luyến đúng cao độ.

– Đoạn 2: giữ hơi tốt để hát câu nhạc dài; hát đúng trường độ của lời ca.

– Bài hát *Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ* được trình diễn theo hình thức đồng ca, hợp ca.

– Gương mặt thể hiện sự hăng hái, không ngại gian khó; đoạn 1 ánh mắt nhìn thẳng, trang nghiêm; đoạn 2 ánh mắt ngời sáng, đầy nhiệt huyết.

– Đoạn 1 đứng trang nghiêm, hướng nhìn quốc kì; đoạn 2 di chuyển trên sân khấu cần nhanh nhẹn, mạnh mẽ theo nhịp đi của bài hát.

– Tự tin; chào khán giả khi bắt đầu cũng như khi kết thúc bài hát.

1. Chia nhóm để luyện tập và biểu diễn bài hát hành khúc kết hợp với động tác hình thể và nhạc đệm.

2. Nhận xét, đánh giá kết quả luyện tập của nhóm mình và nhóm bạn.

1. Hãy kể tên một số bài hát hành khúc mà em đã học.

2. Thảo luận về ý tưởng biểu diễn bài hát *Hành khúc tuổi trẻ* và cùng thực hiện tiết mục này với các bạn.

3. Biểu diễn bài hát *Tuổi trẻ thế hệ Bác Hồ* kết hợp các động tác hình thể và trang phục, đạo cụ phù hợp.

THỰC HÀNH BIỂU DIỄN BÀI HÁT TRỮ TÌNH

YÊU CẦU CẨN ĐẠT:

- Cảm nhận được nội dung, sắc thái và tình cảm của bài hát trữ tình.
- Biểu diễn được bài hát *Giai điệu Tổ quốc* và *Người mẹ* ở hình thức đơn ca, tốp ca và cảm nhận được sự hài hoà giữa giọng hát và phần nhạc đệm.
- Chủ động điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà; tự đánh giá về khả năng biểu diễn của bản thân, phân tích được ưu điểm và hạn chế.

Em hãy xem video và nhận xét về phần biểu diễn các bài hát sau:

- Chiều ngoại ô Mát-xco-va (nhạc: V. Solovyov-Sedoy, phỏng dịch lời Việt: Vương Thịịnh)
- Giai điệu Tổ quốc (nhạc và lời: Trần Tiến)
- Người mẹ (nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện)

1. Bài hát *Giai điệu Tổ quốc*

GIAI ĐIỆU TỔ QUỐC

J = 74

Nhạc và lời: Trần Tiến

Tôi nghe giai điệu Tổ quốc tôi. Dịu
Tôi nghe giai điệu Tổ quốc tôi. Buồn

dàng vui trong tiếng ru hòi. Tôi nghe giai điệu Tổ quốc
trong những câu Kiều. Tôi nghe giai điệu Tổ quốc

tôi. Tôi. Trầm sâu trong tiếng đất trời. Tôi
tôi. Hùng thiêng trong tiếng chiêng đồng. Tôi

nghe trong lời yêu nhau, tôi nghe trong lời tha
trong đoàn quân đi, tôi nghe trong lời bão

thiết, phút hành quân mẹ tiễn đưa con. Giai điệu
tố, bốn nghìn năm đất nước gian nan. Giai điệu

nhớ cháy giai điệu thương theo suốt con đường. Và tôi
trong tình thương nước vô vàn.

yêu, và tôi hát lời yêu thương lời b้อง

cháy, tháng ngày này. Đất nước ơi! Tổ

quốc của chúng tôi. Và tôi... ...tôi. ...tôi. Hết

Bài hát *Giai điệu Tổ quốc* được nhạc sĩ Trần Tiến (1947) sáng tác vào những năm 80 của thế kỷ XX. Bài hát có giai điệu du dương, nhịp điệu khoan thai, thể hiện tình yêu nước tha thiết, mãnh liệt, đem đến những cảm xúc đặc biệt cho người nghe từ những lời ca đậm chất văn học, phản ánh sâu sắc những giá trị văn hóa Việt Nam.

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Moderato

mf La a a a a a a.

1.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Giai điệu Tổ quốc*

– Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến ô nhịp 18), có giai điệu trầm bổng; đoạn 2 (từ ô nhịp số 19 đến hết bài) có giai điệu dâng trào với phần hát bè hùng tráng.

- Xác định những chỗ cần lấy hơi và những từ có hát luyến trong bài.
- Giữ hơi tốt; lấy hơi kín đáo; hát đúng cao độ và trường độ; những chỗ có luyến láy cần hát mềm mại và đúng cao độ.
- Đoạn 1: hát riêng từng câu theo lối móc xích, sau đó hát cả đoạn; cách phát âm rõ lời nhưng mềm mại và không cản trở độ vang của âm thanh.
- Đoạn 2: hát riêng từng bè, chính xác; âm thanh vang và thanh thoát; âm này sang âm khác phải liên kết với nhau, không bị ngắt quãng.
- Hát kết hợp 2 bè, lưu ý sự hoà quyện âm thanh giữa các bè.

– Bài hát *Giai điệu Tổ quốc* được trình diễn theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca.

– Gương mặt thả lỏng, thể hiện biểu cảm theo nội dung lời ca; đoạn 1 ánh mắt trìu mến, yêu thương; đoạn 2 ánh mắt ngời sáng, mạnh mẽ.

– Di chuyển trên sân khấu thông thả và nhịp nhàng theo bài hát; có thể kết hợp thêm các động tác biểu hiện (cử động của bàn tay và cánh tay, xoay người, bước đi,...) để phần biểu diễn thêm sâu sắc hơn.

– Tự tin; chào khán giả khi bắt đầu cũng như khi kết thúc bài hát; xử lý micro tinh tế khi hát bè trong đoạn 2.

2. Bài hát *Người mẹ*

NGƯỜI MẸ

Thong thả

Nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện

Thong thả
(Hờ...)

...hờ). Tôi muốn là hạt nắng để đến bên mẹ.
Ươm lên sợi tóc để tóc sáng lóng lánh. Tôi
muốn là ngọn gió để đến ôm mẹ.
Hôn lên đôi mắt hàn sâu dấu chân chim. Sợi
tóc màu mây trắng kê tôi nghe. Ngày
xưa mẹ chuyền cơm qua vách cẩm. Vượt
qua ngàn sóng gió mẹ vẫn ung dung. Lòng thuỷ chung.

Bài hát *Người mẹ* được nhạc sĩ Nguyễn Ngọc Thiện (1951) sáng tác năm 1984. Bài hát có giai điệu sâu lắng, tiết tấu dàn trải, nhịp điệu thong thả, thể hiện tình yêu thương vô bờ và lòng biết ơn sâu sắc của người con hôm nay đối với những người mẹ Việt Nam anh hùng.

2.1. Khởi động giọng

Thực hiện mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Moderato

2.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Người mẹ*

– Giai điệu của bài có tính chất trữ tình, tự sự, da diết. Cấu trúc của bài gồm: Mở đầu (8 ô nhịp); đoạn 1 (từ ô nhịp 9 đến ô nhịp 24); đoạn 2 (từ ô nhịp 25 đến ô nhịp 36); kết bổ sung (từ ô nhịp 37 đến hết bài).

– Xác định những chỗ cần lấy hơi và những từ có hát luyến trong bài.

– Giữ hơi và lấy hơi tốt để giai điệu không bị ngắt vụn mà trôi chảy, tạo thành dòng âm thanh trong sáng, diễn cảm; nhả chữ mềm mại; hát luyến đúng cao độ.

– Mở đầu: nén hơi chắc, hát liền tiếng, lưỡi đặt nhẹ dưới hàm răng dưới, mỗi hơi dùng để hát cho 4 nhịp.

– Đoạn 1: hát đúng cao độ, trường độ của lời ca, chuyển tiếp từ âm này sang âm kia một cách mượt mà, diễn cảm; nén hơi chắc để hát liền tiếng; tròn miệng khi hát những âm cao; âm thanh ngân vang, tha thiết.

– Đoạn 2: hát riêng từng câu theo lối móc xích, sau đó hát cả đoạn; lấy hơi chính xác và lưu ý xử lí những từ: kẽ, tôi, vẫn, ung, thuỷ có nốt hoa mĩ.

- Kết bô sung: Cuối câu hát cần phải nén hơi chắc để không bị nhỏ, mờ do thiếu hơi.
- Biểu diễn bài hát *Người mẹ* theo hình thức đơn ca.
- Gương mặt thả lỏng, thể hiện biểu cảm theo nội dung lời ca; ánh mắt thiết tha trìu mến.
- Di chuyển trên sân khấu uyển chuyển và nhẹ nhàng theo nhịp của bài hát; có thể kết hợp thêm các động tác biểu hiện để phần trình diễn thêm lắng đọng và cảm xúc hơn.
- Tự tin; chào khán giả khi bắt đầu cũng như khi kết thúc bài hát.

1. Chia nhóm để luyện tập biểu diễn bài hát *Giai điệu Tổ quốc* kết hợp với động tác hình thể và nhạc đệm.
2. Quay video phần luyện tập biểu diễn bài hát *Người mẹ* để tự đánh giá, điều chỉnh kỹ năng biểu diễn thanh nhạc của bản thân.
3. Nhận xét, đánh giá kết quả luyện tập và biểu diễn của các bạn.

1. Hãy kể tên một số bài hát trữ tình mà em đã học.
2. Thảo luận về ý tưởng biểu diễn bài hát *Giai điệu Tổ quốc* và cùng thực hiện tiết mục này với các bạn.
3. Biểu diễn bài hát *Người mẹ* kết hợp các động tác hình thể và trang phục, đạo cụ phù hợp.

THỰC HÀNH BIỂU DIỄN BÀI HÁT VUI TƯƠI, LINH HOẠT

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Cảm nhận được nội dung, sắc thái và tình cảm của thể loại bài hát vui tươi, linh hoạt.
- Biểu diễn được bài hát *Tuổi hồng cho em* và *Hát với chú ve con* ở hình thức đơn ca, tốp ca; cảm nhận được sự hoà hợp giữa giọng hát và phần nhạc đệm.
- Sử dụng đạo cụ và trang phục phù hợp; tạo được động tác vũ đạo trong biểu diễn; tự đánh giá về khả năng biểu diễn của bản thân.

Em hãy xem video và nhận xét về phần biểu diễn các bài hát sau:

- *Tuổi hồng cho em* (nhạc và lời: Nguyễn Nam)
- *Tia nắng hạt mưa* (nhạc Khánh Vinh; lời thơ: Lê Bình)
- *Những nốt nhạc xanh* (nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện)

1. Bài hát *Tuổi hồng cho em*

TUỔI HỒNG CHO EM

Nhạc: Nguyễn Nam

Lời: Trần Danh Lâm

Nhịp vừa - Tình cảm

Tuổi hồng đi đâu trời xanh gió nắng. Tuổi hồng đi
đâu hỡi đàn cò trắng. Tuổi hồng đi đâu ơi dòng sông
nhỏ. Sông trôi hiền hòa về biển rộng quê hương.
Yêu biết mấy những tháng năm học trò. Tuổi hồng yêu
đâu với bao ngàn ước mơ. Là bông hoa giữa bầu trời tự
do. Là đường em đi phượng thăm sắc cờ.
Tuổi hồng đi... cờ.

Bài hát *Tuổi hồng cho em* được nhạc sĩ Nguyễn Nam (1952 – 2011) sáng tác vào khoảng những năm 90 thế kỷ XX. Bài hát có giai điệu nhẹ nhàng, tiết tấu trẻ trung, nhịp điệu vừa phải. Lời hát nói lên niềm vui của tuổi hồng khi được sống giữa quê hương, tình yêu đối với mái trường, lòng tự hào khi đi dưới sắc cờ đỏ thắm.

1.1. Khởi động giọng

Thực hiện mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Allegro

Nô ô ô ô na a a a a

1.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Tuổi hồng cho em*

– Bài hát có cấu trúc 2 đoạn: đoạn 1 được viết ở giọng trưởng (từ đầu đến ô nhịp 9) có giai điệu tinh nghịch, dí dỏm; đoạn 2 được viết ở giọng thứ (từ ô nhịp 10 đến hết bài) có giai điệu tự sự, lảng đọng hơn đoạn 1.

– Xác định những chỗ cần lấy hơi trong bài.

– Giữ hơi tốt; không đẩy hơi ồ ạt; hát đúng cao độ và trưởng độ; xác định âm hình tiết tấu chủ đạo của bài hát và những chỗ có tiết tấu đảo phách.

– Đoạn 1: hát riêng từng câu theo lối móc xích; hát từng câu lướt nhanh nhẹ nhàng chứ không gằn từng tiếng, phát âm gọn gàng.

– Đoạn 2: hát riêng từng câu, từng bè, sau đó hát cả đoạn và kết hợp 2 bè; lưu ý sự hoà quyện âm thanh giữa các bè; lấy hơi, giữ hơi tốt; âm thanh ngân vang mềm mại; các chỗ nhảy quãng cần hát chính xác về cao độ.

– Trình diễn bài hát *Tuổi hồng cho em* theo hình thức đơn ca kết hợp tốp ca.

– Gương mặt tươi vui, duyên dáng; thể hiện biểu cảm theo nội dung lời ca; ánh mắt tươi cười, ấm áp.

– Nhún nhẹ theo nhịp nhạc; di chuyển trên sân khấu nhanh nhẹn, uyển chuyển theo bài hát; có thể kết hợp thêm các động tác minh họa theo nội dung lời ca để phần trình diễn thêm hoàn thiện.

– Tự tin; chào khán giả khi bắt đầu cũng như khi kết thúc bài hát; xử lý micro tinh tế khi hát bè trong đoạn 2.

2. Bài hát *Hát với chú ve con*

HÁT VỚI CHÚ VE CON

Nhạc và lời: Thanh Tùng

Một hôm mây trắng bỗng nhớ tiếng hát em.
Mây lang thang hoài để bầu trời thêm vắng.
Một hôm con nắng bỗng nhớ tiếng hát em, nắng băng khuông
hoài tựa chưa muốn quên. Đừng mang trong lời
ca những nỗi ưu phiền, và đừng mang cho tình
ca hát để yêu người, và người cho ta lời
yêu những tiếng ca buồn chú ve bé con.
Giọt mưa rơi trong đất, chiếc lá bỗng xanh hoá chú ve
nhỏ để ngày ngày ca hát.
Tình yêu trong sáng cũng sẽ đến với em. Hồi chú ve nhỏ,
ngày đêm hát ca.

Bài hát *Hát với chú ve con* được nhạc sĩ Thanh Tùng (1948 – 2016) sáng tác năm 1984. Bài hát có giai điệu trẻ trung, tiết tấu sôi nổi, nhịp điệu vui tươi, thể hiện lòng hân hoan yêu đời, tinh thần tích cực và lạc quan trong cuộc sống qua hình ảnh chú ve nhỏ yêu ca hát.

2.1. Khởi động giọng

Thực hiện mẫu luyện thanh đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ, trong tầm âm phù hợp.

Allegro

Mi mi mi mi ma ma. Mi mi mi mi ma ma. Mi mi mi mi mamamama ma.

2.2. Hướng dẫn thực hiện bài hát *Hát với chú ve con*

– Bài hát có cấu trúc 3 đoạn: đoạn 1 (từ đầu đến ô nhịp 10), có giai điệu sinh động đan xen với những ô nhịp nghỉ; đoạn 2 (từ ô nhịp 11 đến ô nhịp 18) giai điệu được đưa lên âm cao; đoạn 3 (từ ô nhịp 19 đến hết bài) nhắc lại đoạn 1.

- Xác định những chỗ cần lấy hơi trong bài.
- Hát đúng cao độ và trường độ; phát âm gọn và rõ lời.
- Đoạn 1: lấy hơi nhanh; hát chính xác những chỗ có tiết tấu đảo phách; âm thanh trong sáng. Tập riêng từng câu theo lối móc xích, sau đó hát cả đoạn.
- Đoạn 2: lấy hơi sâu, nén hơi chắc; âm thanh gọn gàng, nhanh nhẹn, trôi chảy. Khi hát các âm cao cần ngân vang và sáng.
- Trình diễn bài hát *Hát với chú ve con* theo hình thức đơn ca.
- Gương mặt tươi vui, mỉm cười nhẹ; ánh mắt lấp lánh, linh hoạt.
- Nhún nhẹ theo nhịp nhạc; di chuyển trên sân khấu nhanh nhẹn và nhịp nhàng theo bài hát; kết hợp thêm các động tác minh họa hoặc vũ đạo để phần trình diễn thêm sinh động hơn.
- Tự tin; chào khán giả khi bắt đầu cũng như khi kết thúc bài hát.

1. Chia nhóm để luyện tập biểu diễn bài hát *Tuổi hồng cho em* kết hợp với

động tác hình thể và nhạc đệm.

2. Quay video phần luyện tập biểu diễn bài hát *Hát với chú ve con* để tự

đánh giá, điều chỉnh kỹ năng biểu diễn thanh nhạc của bản thân.

3. Nhận xét, đánh giá kết quả luyện tập và biểu diễn của các bạn.

1. Hãy kể tên một số bài hát vui tươi, linh hoạt mà em đã học.

2. Thảo luận về ý tưởng biểu diễn bài hát *Tuổi hồng cho em* và cùng thực hiện tiết mục này với các bạn.

3. Biểu diễn bài hát *Hát với chú ve con* kết hợp các động tác hình thể và trang phục, vũ đạo phù hợp.

Chân trời sáng tạo

CHUYÊN ĐỀ
2

KĨ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ KĨ NĂNG BIỂU DIỄN NHẠC CỤ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Cảm nhận được nội dung, sắc thái và tình cảm của các tác phẩm âm nhạc.
- Phân tích được tiết mục biểu diễn độc tấu và hoà tấu: Thể loại, nội dung, cấu trúc, giai điệu, hoà âm, sắc thái và kĩ năng biểu diễn.
- Tự đánh giá về khả năng biểu diễn của bản thân, phân tích được ưu điểm và hạn chế.

Em hãy lắng nghe và nêu cảm nhận (về nội dung, sắc thái, tình cảm và hình thức biểu diễn) hai tác phẩm sau:

- Độc tấu piano bài *Fur Elise* (L. V. Beethoven).
- Hoà tấu guitar bài *Besame mucho* (Consuelo Velázquez).

1. Khái niệm về kĩ năng biểu diễn nhạc cụ

– Kĩ năng là khả năng vận dụng tri thức khoa học vào thực tiễn. Biểu diễn nhạc cụ là trình bày tiết mục độc tấu hay hoà tấu cho công chúng thường thức.

– Kĩ năng biểu diễn nhạc cụ là khả năng vận dụng kiến thức về nhạc cụ, phân tích tác phẩm, hình thức thể hiện,... phù hợp với từng bản nhạc để trình bày trước công chúng.

2. Hình thức và kĩ năng biểu diễn nhạc cụ

2.1. Độc tấu

– Độc tấu là hình thức biểu diễn nhạc cụ do một người thực hiện. Ví dụ: độc tấu guitar, độc tấu piano, độc tấu đàn phím điện tử,...

– Một số kĩ năng cơ bản trong độc tấu:

+ Kĩ năng phân tích

Phân tích về tính năng nhạc cụ: mỗi loại nhạc cụ có một âm sắc riêng với kĩ thuật diễn tấu khác nhau. Phân tích tính năng nhạc cụ giúp người biểu diễn khai thác trọn vẹn khả năng biểu cảm của nhạc cụ đó.

Phân tích tác phẩm: giúp người biểu diễn nắm vững tác phẩm về nội dung, tính chất âm nhạc, cấu trúc, giai điệu, tiết tấu, nhịp độ, sắc thái, hoà âm,...; từ đó tìm ra cách thức thể hiện tác phẩm phù hợp. Ví dụ: bài *Love is blue*.

+ Kĩ năng làm chủ kĩ thuật diễn tấu

Kĩ năng làm chủ kĩ thuật diễn tấu giúp người chơi nhạc cụ tự tin hơn trong biểu đạt nội dung âm nhạc. Để làm chủ kĩ thuật diễn tấu, cần luyện tập thuần thục các bài tập kĩ thuật có liên quan đến bản nhạc.

+ Kĩ năng thể hiện tác phẩm

Kĩ năng thể hiện tác phẩm là sự tổng hòa các yếu tố: tâm lí biểu diễn, kĩ thuật diễn tấu, biểu cảm, phục trang, cách giới thiệu,... Để thực hiện tốt kĩ năng thể hiện tác phẩm, cần luyện tập biểu diễn phong phú về thể loại, đa dạng về sân khấu và đối tượng khán giả.

Ví dụ kĩ năng khi độc tấu bản nhạc *Love is blue*

LOVE IS BLUE (L'AMOUR EST BLUE)

Nhạc: Andre Popp

Lời: Pierre Cour

Moderately

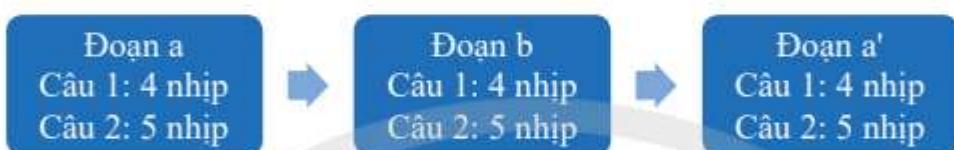
Chuyển soạn cho đàn phím điện tử: Ngọc Dung

– Phân tích bản nhạc *Love is blue*

+ Về nội dung và tính chất âm nhạc: *Love is blue* là một bản nhạc trữ tình được tác giả André Popp và Pierre Cour viết năm 1967 có giai điệu nhẹ nhàng được viết ở giọng Mi thứ, tốc độ thong thả.

+ Về cấu trúc: bản nhạc chia làm 3 đoạn, mỗi đoạn có 2 câu (4 hoặc 5 nhịp).

Sơ đồ cấu trúc của bản nhạc:

+ Về hoà âm: nhận biết được sơ đồ hợp âm của câu, đoạn.

• Về kĩ thuật diễn tấu bài *Love is blue*:

– Sử dụng các chức năng của đàn phím điện tử.

– Kĩ thuật tay phải: đàn liền tiếng

– Kĩ thuật tay trái: bấm các hợp âm đậm

• Kĩ năng thể hiện bài *Love is blue*:

– Đoạn a: tự tin, phong thái thoải mái; chọn âm sắc trong trẻo cho phần giai điệu như guitar, piano,... với âm lượng vừa phải; sử dụng tiết điệu cơ bản.

– Đoạn b: linh hoạt, mạnh mẽ; thay đổi âm sắc mượt mà như strings, flute,... với âm lượng lớn hơn đoạn a; sử dụng biến tấu tiết điệu có tính chất sinh động hơn.

– Đoạn a': thể hiện như đoạn a.

2.2. Hoà tấu

– Hòa tấu là hình thức biểu diễn nhạc cụ do một nhóm người cùng thực hiện. Ví dụ: hòa tấu guitar, hòa tấu nhạc cụ dân tộc, hòa tấu ban nhạc nhẹ,...

– Bên cạnh các kĩ năng cần có như trong biểu diễn độc tấu (kĩ năng phân tích, kĩ năng làm chủ kĩ thuật, kĩ năng thể hiện tác phẩm), hòa tấu còn đòi hỏi thêm kĩ năng phối hợp với bạn diễn, cùng lắng nghe nhau trong khi tập luyện cũng như khi biểu diễn để có thể điều chỉnh âm thanh nhạc cụ hòa hợp với nhau, làm tăng thêm sự biểu đạt và giá trị nghệ thuật cho tác phẩm.

Ví dụ kỹ năng khi hoà tấu bản nhạc *Donna Donna*

DONNA DONNA

Andante

Nhạc: Sholom Secunda

Chuyển soạn hòa tấu: Nguyễn Thị Phương Thư

Nhạc cụ
giai điệu

Nhạc đạo

Dm Gm A⁷ Dm Gm A⁷ Dm

Dm Dm A⁷ Dm Gm Dm A⁷

1.

2. A⁷ Dm C F Dm C⁷ F

C F Dm A⁷ Dm

Có ba nhạc cụ tham gia trong bản hòa tấu:

- + Nhạc cụ giai điệu: có thể dùng recorder, đàn phím điện tử,...

- + Guitar 1: đệm và thể hiện giai điệu.

- + Guitar 2: đệm tiết điệu.

- Về phân tích bài *Donna donna*:

- + Về cấu trúc: giai điệu chính bản nhạc chia làm 3 đoạn, mỗi đoạn có 2 câu, trước đó có 4 nhịp nhạc dạo.

Sơ đồ cấu trúc của bản nhạc:

- + Về hoà âm: nhận biết được sơ đồ hợp âm của câu, đoạn.

- Về kĩ thuật diễn tấu bài *Donna donna*:

	Nhạc cụ giai điệu	Guitar 1	Guitar 2
Nhạc dạo	Kĩ thuật đàn liền tiếng.	Kĩ thuật móc gảy hợp âm.	Kĩ thuật móc gảy hợp âm.
Đoạn 1	Kĩ thuật đàn rời tiếng.	Kĩ thuật ép dây.	Kĩ thuật móc gảy hợp âm.
Đoạn 2	Kĩ thuật đàn liền tiếng.	Kĩ thuật ép dây.	Kĩ thuật móc gảy hợp âm.
Đoạn 3	Kĩ thuật đàn liền tiếng.	Kĩ thuật ép dây.	Kĩ thuật móc gảy hợp âm.

- Kĩ năng thể hiện bài *Donna donna*:

– Xử lí sắc thái để người nghe thấy được sự khác biệt về tính chất âm nhạc của các đoạn nhạc.

– Ví dụ nhạc cụ giai điệu đàn cường độ nhẹ phần nhạc dạo, nhưng đàn cường độ đoạn 1 lớn hơn; sự thay đổi cường độ kết hợp với kĩ thuật diễn tấu tạo nên sắc thái khác biệt.

1. Nêu một số kĩ năng cần có khi thể hiện tác phẩm độc tấu và hoà tấu.

2. Nêu những kĩ năng thể hiện độc tấu tác phẩm *Love is blue* và hoà tấu tác phẩm *Donna donna*.

1. Nêu tên một số tác phẩm độc tấu, hoà tấu mà em biết.

2. Phân tích tác phẩm độc tấu guitar *Romance* và trình bày kết quả trước lớp theo nhóm.

THỰC HÀNH BIỂU DIỄN ĐỘC TẤU

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biểu diễn được độc tấu với sự nâng cao về kĩ thuật và thái độ tự tin; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc.
- Biểu diễn được độc tấu với sự chủ động điều chỉnh âm thanh của nhạc cụ để tạo nên sự hài hoà.
- Cảm nhận được nội dung, sắc thái, tình cảm và sự hoà hợp của âm thanh khi biểu diễn tác phẩm độc tấu *Cerisier rose et pommier blanc* bằng đàn phím điện tử hoặc tác phẩm *Love is blue* bằng đàn guitar.
- Tự đánh giá về khả năng biểu diễn độc tấu tác phẩm *Cerisier rose et pommier blanc* bằng đàn phím điện tử hoặc tác phẩm *Love is blue* bằng đàn guitar của bản thân, phân tích được ưu điểm và hạn chế.

Hãy xem video biểu diễn độc tấu guitar hoặc đàn phím điện tử. Nêu nhận xét của em về bối cảnh, nội dung, tính chất âm nhạc của tiết mục biểu diễn đó.

BIỂU DIỄN ĐỘC TẦU BẰNG ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ HOẶC ĐÀN GUITAR

1. Biểu diễn tác phẩm *Cerisier rose et pommier blanc* bằng đàn phím điện tử

CERISIER ROSE ET POMMIER BLANC

Nhạc và lời: Louiguy Larue và Jacqué Larue

Hướng dẫn thực hiện:

Nội dung và tính chất âm nhạc: bản nhạc *Cerisier rose et pommier blanc* được tác giả Louiguy Larue và Jacqué Larue sáng tác vào năm 1950 có giai điệu âm nhạc trữ tình, tự sự; được viết ở giọng Pha trưởng; tiết điệu Rhumba, tốc độ vừa phải.

Bố cục biểu diễn tác phẩm

– Về cấu trúc, tác phẩm có sơ đồ như sau:

Dạo đầu
4 nhịp

Đoạn a
8 nhịp

Đoạn b
8 nhịp

Đoạn a'
8 nhịp

Kết
tự động

Về kĩ thuật

Cấu trúc	Âm sắc	Kĩ thuật	Tiết điệu
Dạo đầu (4 nhịp)	piano	– Đàn liền tiếng: nhịp 1 – 2. – Đàn rời tiếng: nhịp 3 – 4.	Không có tiết điệu

Đoạn a (nhịp 5 – nhịp 12)	trumpet	– Tay phải: đàm liền tiếng. – Tay trái: bấm hợp âm theo bài. – Nhịp lấy đà: đàm tự do, chú ý dấu $\textcircled{1}$ ở nốt đỏ. – Đầu đoạn cài đặt chức năng tự động phát tiết điệu khi bấm hợp âm.	Rhumba
Đoạn b (nhịp 13 – nhịp 18)	trumpet (bè tự động)	– Tay phải: đàm nảy tiếng. – Tay trái: bấm hợp âm theo bài. – Ở nhịp 14, bấm nút biến tấu tiết điệu ở phách 2.	Rhumba (biến tấu)
Đoạn a'	trumpet	– Nhắc lại đoạn a.	Rhumba
Kết (nhịp 21)	Tự động	– Ở nhịp cuối: tay phải giữ nốt kết; tay trái bấm hợp âm F ở phách 1, sau đó bấm nút kết tự động tại phách thứ 3.	

Về biểu cảm tác phẩm

Thể hiện biểu cảm bằng nét mặt, tư thế và động tác diễn tấu tự nhiên, mềm mại khi biểu diễn. Trong quá trình độc tấu, có thể tương tác với khán giả qua ánh mắt, hướng nhìn.

Cấu trúc	Biểu cảm
Dạo đầu	Đàm một cách tự do, phóng khoáng, không phụ thuộc vào nhịp điệu.
Đoạn a	Gây ngạc nhiên cho người nghe trước khi vào tiết điệu ở nhịp sau.
Đoạn b	Trình bày giai điệu với sự tươi tắn, hồn nhiên.
Đoạn a'	Nhắc lại đoạn a.
Kết	Sau khi bấm nút chức năng, có thể tự do đưa hai cánh tay lên cao rồi cúi đầu chào khán giả khi âm nhạc kết thúc.

Về tâm lý biểu diễn

Một số tình huống thường gặp khi biểu diễn bài *Cerisier rose et pommier blanc*

Tình huống	Cách xử lí
Mắt bình tĩnh khi chuẩn bị biểu diễn.	Nhắm mắt, hít thở sâu một vài lần trước khi trình diễn.
Hay quên bối rối khi biểu diễn.	Chuẩn bị bản nhạc để trước mặt khi trình diễn.
Bấm sai phím chức năng chuyển âm sắc	Tiếp tục đàm, không dừng lại.

2. Biểu diễn tác phẩm *Love is Blue* bằng đàn guitar

LOVE IS BLUE (L'AMOUR EST BLUE)

Nhạc: Andre Popp

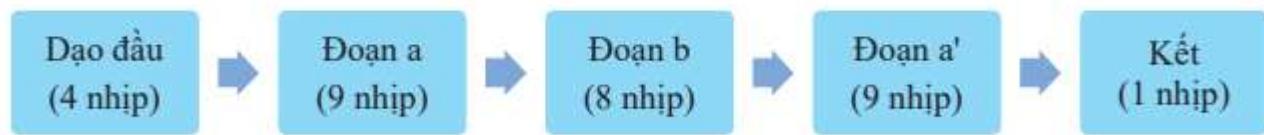
Lời: Pierre Cour

Chuyển soạn: Nguyễn Thị Phương Thư

Hướng dẫn thực hiện:

Bố cục biểu diễn tác phẩm

– Về cấu trúc, tác phẩm có sơ đồ như sau:

Về kĩ thuật

Cấu trúc	Kĩ thuật sử dụng
Dạo đầu	Đàn tiết điệu Slow theo hợp âm Em và A.
Đoạn a	– Tay trái: sử dụng kĩ thuật bấm hợp âm. – Tay phải: Sử dụng kĩ thuật móc và gảy trên dây 2, 3, 4 để đàn giai điệu chính; sử dụng kĩ thuật móc và gảy trên dây 4, 5, 6 để đàn phần đệm theo tiết điệu Slow.
Đoạn b	– Tay trái: sử dụng kĩ thuật bấm hợp âm. – Tay phải: sử dụng kĩ thuật móc và gảy trên dây 2, 3, 4 để đàn giai điệu chính; sử dụng kĩ thuật móc và gảy trên dây 5, 6 để đàn phần đệm hoà âm theo tiết điệu Slow.
Đoạn a'	Nhắc lại đoạn a.
Kết	Sử dụng kĩ thuật bấm và gảy hợp âm rải Em trên 6 dây.

Về biểu cảm

Cấu trúc	Biểu cảm
Dạo đầu	Kĩ thuật đoạn dạo này không khó, nên tăng cường giao lưu với khán giả qua ánh mắt hướng xuống dưới sân khấu.
Đoạn a	Cảm xúc nhẹ nhàng, thanh thoát vào giai điệu giọng thứ.
Đoạn b	Tăng cường độ âm thanh, tạo cảm xúc tươi vui với cách cầu tạo âm nhạc mới, âm nhạc biến chuyển mạnh mẽ hơn.
Đoạn a'	Trở về với cảm xúc của đoạn a.
Kết	Sau khi rải hợp âm để kết, mắt hướng về khán giả và đứng lên chào kết thúc tiết mục biểu diễn.

Về tâm lí biểu diễn

Một số tình huống thường gặp khi biểu diễn bài Love is blue

Tình huống	Cách xử lí
Mắt bình tĩnh khi chuẩn bị biểu diễn.	Nhắm mắt, hít thở sâu một vài lần trước khi trình diễn.
Hay quên bối rối biểu diễn.	Chuẩn bị bản nhạc để trước mặt khi trình diễn.
Đàn sai bản nhạc.	Tiếp tục đàn, ứng biến để bắt vào câu, đoạn kế tiếp.

Lên kế hoạch luyện tập theo hướng dẫn thực hiện biểu diễn tác phẩm *Cerisier rose et pommier blanc* bằng đàn phím điện tử hoặc tác phẩm *Love is blue* bằng đàn guitar.

Lựa chọn và biểu diễn tác phẩm độc đáo phù hợp với năng lực của mình.

THỰC HÀNH BIỂU DIỄN HOÀ TẤU

YÊU CẦU CẨN ĐẶT:

- Biểu diễn được hòa tấu nhạc cụ với sự nâng cao về kĩ thuật và thái độ tự tin; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc.
- Biểu diễn được hòa tấu với sự chủ động điều chỉnh âm thanh của nhạc cụ để tạo nên sự hài hoà.
- Cảm nhận được nội dung, sắc thái, tình cảm và sự hòa hợp của âm thanh khi biểu diễn hòa tấu tác phẩm *Ma Bella Bimba* bằng đàn phím điện tử hoặc tác phẩm *Hái cà* bằng đàn guitar.
- Tự đánh giá về khả năng biểu diễn hòa tấu tác phẩm *Ma Bella Bimba* bằng đàn phím điện tử hoặc tác phẩm *Hái cà* bằng đàn guitar của bản thân, phân tích được ưu điểm và hạn chế.
- Dàn dựng và biểu diễn hòa tấu nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường.

Hãy xem video biểu diễn độc tấu guitar hoặc đàn phím điện tử. Nhận xét của em về bối cảnh, nội dung, tính chất âm nhạc của tiết mục biểu diễn đó.

BIỂU DIỄN HOÀ TẤU BẰNG ĐÀN PHÍM ĐIỆN TỬ HOẶC ĐÀN GUITAR

1. Biểu diễn tác phẩm *Ma Bella Bimba* bằng đàn phím điện tử

MA BELLA BIMBA

Dân ca Ý

Waltz $J = 150$

Chuyển soạn hòa tấu cho đàn phím điện tử: Ngọc Dung

Đàn phím điện tử 1

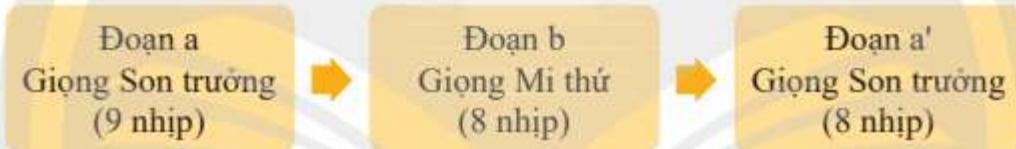
Đàn phím điện tử 2

Đàn phím điện tử 3

Hướng dẫn thực hiện:

Nội dung và tính chất âm nhạc: Bản nhạc *Ma Bella Bimba* (nghĩa là *Những em bé xinh đẹp*) nhịp $\frac{3}{4}$ bắt nguồn từ dân ca Ý mang tính chất dân vũ, âm nhạc vui tươi, duyên dáng với nhịp độ nhanh.

Bố cục biểu diễn tác phẩm

Về kĩ thuật, kỹ năng phối hợp: bản hoà tấu được chuyển soạn cho 3 đàn phím điện tử hòa tấu.

Cấu trúc	Đàn phím 1 (Chơi hoà âm tự động)	Đàn phím 2 (Chơi giai điệu)	Đàn phím 3 (Chơi giai điệu)
Đoạn a (nhịp 1 – nhịp 9)	Chọn tiết điệu Waltz Tốc độ nhanh (tempo = 150). Kĩ thuật bấm hợp âm tay trái. Bấm nút chức năng (biến tấu tiết điệu ở phách thứ hai, ô nhịp 9 trước khi sang đoạn b) Chú ý dấu hiệu bắt đầu của đàn phím 2.	Chọn âm sắc banjo. Chú ý dấu \odot ở nốt rê. Ra dấu hiệu để đàn phím 1 và đàn phím 3 cùng bắt đầu ở nhịp kế tiếp. Kĩ thuật đàn liên tiếng.	Chọn âm sắc pan flute. Chú ý dấu hiệu bắt đầu của đàn phím 2. Kĩ thuật đàn liên tiếng.

Đoạn b (nhịp 10 – nhịp 17)	– Kỹ thuật bấm hợp âm tay trái. – Bấm nút chức năng dừng tiết điệu ở phách thứ 3, ô nhịp 17.	– Chọn âm sắc xylophone. – Kỹ thuật đàn này tiếng.	– Chọn âm sắc guitar country. – Kỹ thuật đàn liền tiếng.
Đoạn a' (nhịp 18 – nhịp 25)	– Kỹ thuật bấm hợp âm tay trái. – Bấm nút chức năng kết tự động ở phách thứ 2, ô nhịp 25.	– Chọn âm sắc banjo. – Kỹ thuật đàn liền tiếng.	– Chọn âm sắc pan flute. – Kỹ thuật đàn liền tiếng.

Về biểu cảm

Cấu trúc	Biểu cảm
Đoạn a	– Ba người diễn tấu cùng nhìn nhau, ra hiệu bằng ánh mắt khi bắt đầu biểu diễn. – Cần có những biểu hiện minh họa cho tính chất rộn ràng, lôi cuốn của giai điệu; cơ thể đung đưa nhẹ nhàng theo nhịp điệu bản nhạc, nét mặt tươi vui.
Đoạn b	Người chơi đàn phím 2 thể hiện sự tinh nghịch qua ánh mắt, động tác diễn tấu khi đàn này tiếng.
Đoạn a'	Tương tự đoạn a.
Kết	– Ba người diễn tấu cùng nhìn nhau, ra hiệu bằng ánh mắt khi kết thúc. – Cùng cười nhẹ và chào khán giả, thể hiện niềm vui khi hoà tấu.

Hoà tấu bản nhạc trước các bạn trong lớp một cách sinh động, rộn ràng, phù hợp với nội dung và tính chất âm nhạc của cả bài. Thể hiện biểu cảm bằng nét mặt, động tác cơ thể,... khi trình diễn. Trong quá trình hoà tấu, có thể tương tác với khán giả và tương tác với nhau qua ánh mắt, hướng nhìn khi biểu diễn.

Về tâm lí biểu diễn

Một số tình huống thường gặp khi biểu diễn bài *Ma Bella Bimba*

Tình huống	Cách xử lí
Mắt bình tĩnh khi chuẩn bị biểu diễn.	Nhắm mắt, hít thở sâu một vài lần trước khi trình diễn.
Hay quên bối rối khi biểu diễn.	Chuẩn bị bản nhạc để trước mặt khi trình diễn.
Bạn diễn quên giai điệu	Tiếp tục đàm, bạn diễn sẽ bắt vào những nhịp kế tiếp.

2. Biểu diễn tác phẩm *Hái cà bằng đàn guitar*

HÁI CÀ

Dân ca Jrai (Tây Nguyên)

Chuyển soạn hòa tấu: Lê Minh Phước – Hồ Ngọc Khải

Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Andante $\frac{2}{4}$

Guitar 1: Pizz... mf γ 4 + γ γ + Pizz... p

Guitar 2: $3\overline{p}$ $0\overline{p}$ 2 :

Fine

mf

mp

Pizz...

2

D.S. al Fine

mf

Pizz...

2

mf *Pizz...*

2

Hướng dẫn thực hiện:

Nội dung và tính chất âm nhạc: Bài dân ca *Hái cà* thể hiện niềm vui trong lao động và tình yêu quê hương đất nước, yêu cuộc sống của người Jrai. Bản nhạc có tính chất nhẹ nhàng, đằm thắm; nhịp độ thong thả; giai điệu đơn sơ, mộc mạc.

Bố cục biểu diễn tác phẩm

Về kĩ thuật, kĩ năng phối hợp: bản hoà tấu được chuyển soạn cho 2 đàn guitar và 1 nhạc cụ thể hiện giai điệu.

Cấu trúc	Nhạc cụ thể hiện giai điệu (chơi giai điệu chính của bản nhạc)	Guitar 1 (chơi giai điệu)	Guitar 2 (chơi tiết điệu đệm)
Đạo đầu (nhịp 1 – nhịp 5)		– Đàn giai điệu câu nhạc đạo đầu – Thể hiện sắc thái <i>mf</i> – Tay trái: sử dụng kĩ thuật bấm nốt. – Tay phải: sử dụng kĩ thuật chặn dây. – Ra dấu hiệu để phối hợp với guitar 2 trong phần đạo đầu.	– Dùng kĩ thuật móc gảy, vỗ dây và rải hợp âm để tạo nền tiết điệu đệm. – Sử dụng kĩ thuật bấm và gảy hợp âm rải Em trên 6 dây – Thể hiện sắc thái <i>mf</i>
Câu 1 (nhịp 6 – nhịp 9)	– Đàn giai điệu chính của bài. – Kĩ thuật đàn rời tiếng – Thể hiện sắc thái <i>mf</i> – Ra dấu hiệu với guitar 1 và guitar 2 để bắt đầu bản nhạc.	– Đàn motif phụ họa. – Tay trái: sử dụng kĩ thuật bấm nốt. – Tay phải: sử dụng kĩ thuật chặn dây. – Thể hiện sắc thái <i>mp</i>	- Tay trái: sử dụng kĩ thuật bấm hợp âm. - Tay phải: sử dụng kĩ thuật móc gảy, vỗ dây và rải hợp âm để tạo nền tiết điệu đệm. - Thể hiện sắc thái <i>mp</i>
Câu 2 (nhịp 10 – nhịp 14)	– Đàn giai điệu chính của bài. – Kĩ thuật đàn rời tiếng. – Thể hiện sắc thái <i>mp</i>	– Đàn giai điệu câu nhạc đạo đầu – Tay trái: sử dụng kĩ thuật bấm nốt. – Tay phải: sử dụng kĩ thuật chặn dây. – Thể hiện sắc thái <i>mp</i>	Tương tự câu 1

Kết	– Đàn guitar điệu câu nhạc dạo đầu – Thể hiện sắc thái <i>mf</i> – Tay trái: sử dụng kĩ thuật bấm nốt. – Tay phải: sử dụng kĩ thuật chặn dây. – Ra dấu hiệu để kết thúc bản nhạc.	Tương tự phần dạo đầu

Lưu ý về kĩ thuật cho người chơi đàn guitar 1:

– Pizz... (Pizzicato) là kĩ thuật chặn dây: cạnh bàn tay phải bịt dây gần ngựa đàn, dùng ngón ***p*** để gảy.

– Sắc thái âm nhạc: ***mf*** (mạnh vừa phải) và ***mp*** (nhẹ vừa phải).

– Dấu miễn nhịp

Lưu ý về kĩ thuật cho người chơi đàn guitar 2:

– Dấu + : dùng các ngón của bàn tay phải vỗ vào dây để tạo tiếng.

– Dấu //: nhắc lại hai ô nhịp liền kề phía trước.

– Dấu : dùng ngón ***p*** rải nhanh lần lượt từ dây 6 xuống dây 1.

Về biểu cảm

Cấu trúc	Biểu cảm
Dạo đầu	– Người chơi guitar 1: dùng ánh mắt để ra hiệu cho người chơi guitar 2 cùng hoà tấu câu nhạc dạo đầu. – Người chơi nhạc cụ giai điệu: cơ thể dung đưa nhẹ nhàng theo nhịp điệu bản nhạc.
Câu 1	– Người chơi nhạc cụ giai điệu dùng ánh mắt để ra hiệu bắt đầu bản nhạc cho người chơi guitar 1 và guitar 2. – Hai người chơi guitar mỉm cười nhẹ, thể hiện sự đồng lòng và niềm vui khi hoà tấu.

Câu 2	– Cả 3 người tham gia hòa tấu thể hiện sự nhẹ nhàng, đầm thắm. – Thỉnh thoảng cùng nhìn nhau, điều chỉnh âm thanh thể hiện sự hoà quyện giữa các bè.
Kết	– Tương tự phần dạo đầu. – Cả 3 người tham gia hòa tấu cùng nhìn nhau, báo hiệu kết thúc. – Cùng cúi chào khán giả và mỉm cười.

Về tâm lí biểu diễn

Một số tình huống thường gặp khi biểu diễn bài *Hái cà*

Tình huống	Cách xử lý
Mắt bình tĩnh khi chuẩn bị biểu diễn.	Nhắm mắt, hít thở sâu một vài lần trước khi trình diễn.
Hay quên bối rối cục biểu diễn.	Chuẩn bị bản nhạc để trước mặt khi trình diễn.
Nhạc cụ thể hiện giai điệu quên bài.	Guitar 1 thay thế vai trò thể hiện giai điệu của bạn.

Lên kế hoạch luyện tập theo hướng dẫn thực hiện hòa tấu tác phẩm *Ma Bella Bimba* bằng đàn phím điện tử và tác phẩm *Hái cà* bằng đàn guitar.

Lựa chọn tác phẩm, biểu diễn hòa tấu phù hợp với năng lực của mình và nhóm.

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CHỈ HUY

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thực hiện đúng tư thế và phạm vi hoạt động của hai tay.
- Thực hiện được sơ đồ chỉ huy các loại nhịp 2 phách, 3 phách, 4 phách; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc.
- Tự đánh giá được khả năng thực hiện về tư thế, hoạt động của hai tay về sơ đồ đánh nhịp của bản thân.
- Phân tích được ưu điểm và hạn chế của bản thân khi đánh nhịp cơ bản.

Xem clip chỉ huy hợp xướng và nêu hiểu biết của em về vai trò người chỉ huy.

1. Khái niệm về chỉ huy

Chỉ huy (người lãnh đạo) là người điều khiển một tập thể diễn viên biểu diễn tác phẩm âm nhạc.

2. Nhiệm vụ của người chỉ huy

Người chỉ huy có nhiệm vụ dàn dựng trên cơ sở nắm bắt nội dung, hình tượng và yêu cầu biểu đạt của tác phẩm, từ đó làm mới tác phẩm bằng tư duy sáng tạo riêng của mình như: thay đổi cách hát, cấu trúc trình bày, đội hình biểu diễn,... mang đến cho người nghe một màu sắc âm nhạc mới, tạo nên những hiệu quả cảm xúc mới.

3. Tư thế chỉ huy

3.1. Tư thế đứng

Khi chỉ huy, người chỉ huy đứng thẳng, hai chân mở rộng khoảng 20 – 25 cm và dồn trọng tâm vào cả hai chân. Toàn thân thoải mái để có thể xoay chuyển dễ dàng và mắt luôn hướng vào diễn viên. Tránh tình trạng ưỡn người, ngả về phía sau, hay đổ ra phía trước.

Hình 1: Tư thế đứng chỉ huy mặt trước Hình 2: Tư thế đứng chỉ huy mặt nghiêng

3.2. Tư thế chuẩn bị

Cánh tay trên đưa ra phía trước, hợp với thân người một góc khoảng 45 độ, lòng bàn tay úp xuống (lòng bàn tay gần như song song với mặt sàn) không gồng cứng, thả lỏng cơ thể và tay để động tác chỉ huy dễ linh hoạt.

3.3. Hoạt động của hai tay

Phạm vi hoạt động của hai tay thường trong một khung điều khiển nhất định.

– Chiều dọc: lấy ngang ngực làm điểm giữa, tay người chỉ huy đưa lên cao nhất không quá đỉnh đầu, xuống thấp nhất ngang thắt lưng.

– Chiều ngang: lấy điểm ngoài cùng của bả vai làm trung tâm, khi hai tay đưa vào với khoảng hẹp nhất đến hàng khuy áo trước ngực; Khi hai tay đưa ra dang rộng tự nhiên, cánh tay không duỗi thẳng, khuỷu tay hơi gấp một chút.

Tuy nhiên, người chỉ huy có thể điều chỉnh phạm vi hoạt động của hai tay cho phù hợp với tính chất từng tác phẩm âm nhạc.

Hình 3: Tư thế tay khi đưa lên

Hình 4: Tư thế tay khi đánh xuống

Hình 5: Tư thế tay khi đưa ngang

Hình 6: Tư thế tay khi đưa vào

4. Đường nét chỉ huy các loại nhịp cơ bản

4.1. Nhịp 2 phách

– Cách đánh nhịp hai phách được quy định bởi hai hướng ngược nhau: phách 1 đánh xuống, phách 2 hất lên. Đường nét chuyển động của từng phách rõ ràng, uyển chuyển.

– Cách đánh này được sử dụng để điều khiển các loại nhịp $\frac{2}{2}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{2}{8}$.

Đường nét cơ bản tay trái	Hướng đi chung	Đường nét cơ bản tay phải

– Ví dụ minh họa câu nhạc nhịp 2 phách:

Moderato

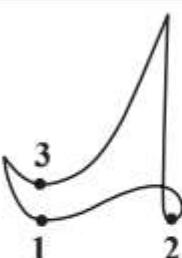
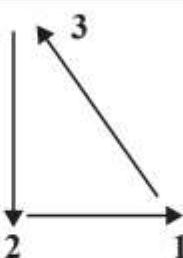
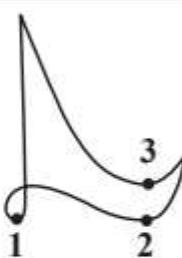
Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Đánh nhịp riêng từng tay theo đường nét cơ bản nhịp 2 phách.
- Phối hợp hai tay đánh nhịp theo đường nét nhịp 2 phách.

4.2. Nhịp 3 phách

– Cách đánh nhịp ba phách được quy định bởi ba hướng ngược nhau: phách 1 đánh xuống, phách 2 tay đánh ra phía ngoài, phách 3 hất lên. Đường nét chuyển động của từng phách rõ ràng, uyển chuyển.

– Cách đánh này được sử dụng để điều khiển các loại nhịp $\frac{3}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{8}$.

Tay trái	Hướng đi		Tay phải
Đường nét cơ bản	Hướng đi	Hướng đi	Đường nét cơ bản

– Ví dụ minh họa câu nhạc nhịp 3 phách:

Moderato

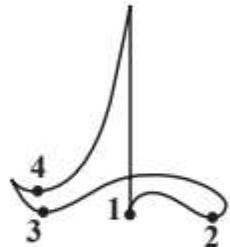
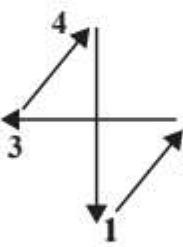
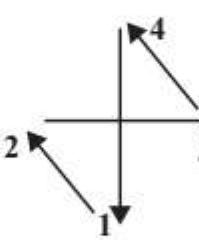
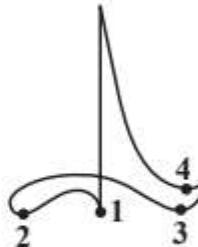
Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Đánh riêng từng tay theo đường nét cơ bản nhịp 3 phách.
- Phối hợp hai tay đánh nhịp theo đường nét nhịp 3 phách.
- Chú ý vị trí ô nhịp 4 và ô nhịp 8 hai tay vẫn đánh đúng đường nét nhịp 3 phách.

4.3. Nhịp 4 phách

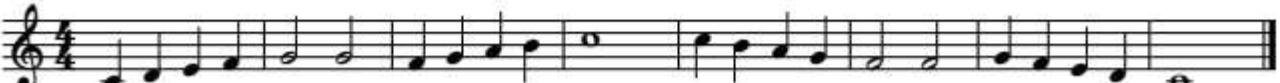
– Cách đánh nhịp bốn phách được quy định bởi bốn hướng ngược nhau: phách 1 đánh xuống, phách 2 tay đánh vào phía trong, phách 3 tay đánh ra phía ngoài, phách 4 hất lên. Đường nét chuyển động của từng phách rõ ràng, uyển chuyển.

– Cách đánh này được sử dụng để điều khiển các loại nhịp $\frac{4}{2}$, $\frac{4}{4}$.

Tay trái	Hướng đi		Tay phải
Đường nét cơ bản	Hướng đi	Hướng đi	Đường nét cơ bản

– Ví dụ minh họa câu nhạc nhịp 4 phách:

Moderato

Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Đánh riêng từng tay theo đường nét cơ bản nhịp 4 phách.
- Phối hợp hai tay đánh nhịp theo đường nét nhịp 4 phách.
- Chú ý vị trí ô nhịp 2, 4, 6 và ô nhịp 8 hai tay vẫn đánh đúng đường nét nhịp 4 phách.

1. Luyện tập tư thế và hoạt động của hai tay trong chỉ huy.

2. Luyện tập đánh nhịp các ví dụ minh họa của nhịp 2 phách (trang 45), nhịp 3 phách (trang 46), nhịp 4 phách (trang 46).

1. Hãy đọc nhạc kết hợp đánh nhịp *Bài đọc nhạc số 2* (sách giáo khoa Âm nhạc 11, trang 22).

2. Hãy đánh nhịp một ca khúc đã học cho các bạn hát và quay video để tự đánh giá, điều chỉnh kỹ năng đánh nhịp.

MỘT SỐ ĐỘNG TÁC CƠ BẢN DIỄN TẢ ÂM NHẠC

YÊU CẦU CÀN ĐẶT:

- Thực hiện được một số động tác cơ bản diễn tả âm nhạc trong chỉ huy.
- Cảm nhận được nội dung, tính chất, sắc thái và sự hoà hợp của âm thanh trong tác phẩm âm nhạc.

Hãy sưu tầm video biểu diễn hợp xướng và chia sẻ cùng bạn về động tác bắt đầu điều khiển của người chỉ huy.

1. Động tác lấy đà

Khái niệm: động tác lấy đà là tín hiệu chuẩn bị của người chỉ huy nhằm điều khiển, dẫn dắt toàn thể diễn viên thể hiện tác phẩm âm nhạc.

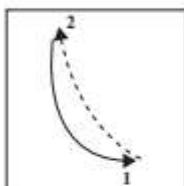
Động tác lấy đà chia làm hai loại chính:

– **Lấy đà mở đầu:** là động tác chuẩn bị cho sự bắt đầu diễn xướng, diễn tấu tác phẩm.

+ Lấy đà cho âm thanh bắt đầu vào đầu phách. Nét đứt là phách lấy đà, nét đậm là phách bắt đầu của tác phẩm.

HÀNH KHÚC ĐẾN TRƯỜNG

(Trích)

Nhạc Pháp

Lời Việt: Phan Trần Bảng - Lê Minh Châu

Nhịp đi - Hơi nhanh

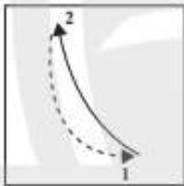

Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Lấy đà phách 2 cho âm thanh bắt đầu vào phách 1.
- Đánh nhịp riêng từng tay theo đường nét cơ bản nhịp 2 phách.
- Phối hợp hai tay đánh nhịp theo đường nét nhịp 2 phách.

HÁT MÃI KHÚC QUÂN HÀNH

(Trích)

Nhạc và lời: Diệp Minh Tuyền

Nhịp đi §

Hướng dẫn thực hiện:

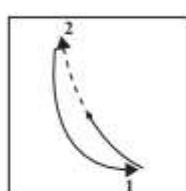
- Tư thế chuẩn bị.
- Lấy đà phách 1 cho âm thanh bắt đầu vào phách 2.
- Đánh nhịp riêng từng tay theo đường nét cơ bản nhịp 2 phách.
- Phối hợp hai tay đánh nhịp theo đường nét nhịp 2 phách.

+ Lấy đà cho âm thanh bắt đầu vào phần nhẹ của phách 2. Nét đứt là phách lấy đà, nét đậm là phách bắt đầu của tác phẩm.

HÀNH KHÚC TUỔI TRẺ

(Trích)

Nhạc và lời: Nguyễn Văn Hiên

Nhịp đi

Từ (Biển) khắp nơi về đây trong tình đồng
 xanh yêu và khát vọng. Rực cháy trong lòng
 ta reo bao niềm tin.
Nhịp đi, hành khúc

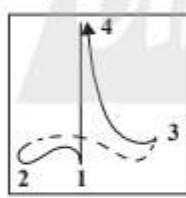
Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Lấy đà nhấn vào đầu phách 2 cho âm thanh bắt vào phần nhẹ nữa sau của phách 2.
- Đánh nhịp riêng từng tay theo đường nét cơ bản nhịp 2 phách.
- Phối hợp hai tay đánh nhịp theo đường nét nhịp 2 phách.
- **Đà lấy hơi:** là động tác chuẩn bị cho một ý nhạc, câu nhạc mới. Đà lấy hơi thực hiện hai chức năng vừa đảm bảo đầy đủ âm thanh đang vang lên, vừa chuẩn bị cho âm thanh tiếp sau.

KHOẺ VÌ NƯỚC

(Trích)

Nhạc và lời: Hùng Lân

Nhịp đi, hành khúc

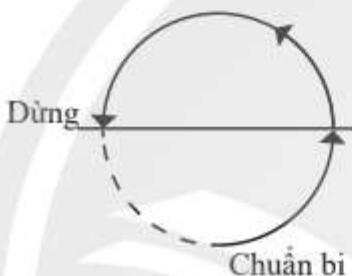
Khoẻ vì nước kiền thiết quốc gia. Đoàn thanh
 niên ta góp tài ba. Tạo nguồn dân sinh mới, hùng mạnh
 trong năm giới. Hợp lực xây dựng thịnh chung nước Nam
Nhịp đi, hành khúc

Hướng dẫn thực hiện:

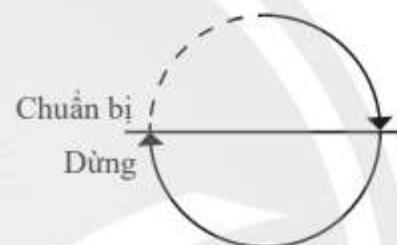
- Tư thế chuẩn bị.
- Lấy đà phách 3 cho âm thanh bắt đầu vào phách 4. Nét đứt là phách lấy đà, nét đậm là phách bắt đầu của tác phẩm.
- Đánh nhịp riêng từng tay theo đường nét cơ bản nhịp 4 phách.
- Phối hợp hai tay đánh nhịp theo đường nét nhịp 4 phách.
- Chú ý ô nhịp 2 và ô nhịp 4 đà lấy hơi ở vị trí dấu lặng.

2. Động tác kết thúc

- Là tín hiệu của người chỉ huy để điều khiển toàn thể diễn viên cùng ngưng diễn.
- Tín hiệu kết thúc phải luôn phù hợp với tốc độ, cường độ, gồm hai động tác:
 - + **Đánh lên:** báo hiệu cho diễn viên chuẩn bị ngừng diễn.
 - + **Đánh xuống:** báo hiệu cho diễn viên ngừng diễn.

Động tác kết thúc đánh từ dưới lên

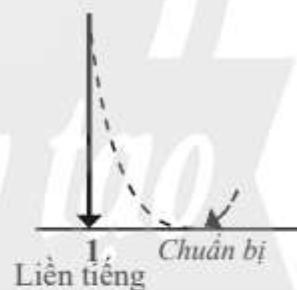

Động tác kết thúc đánh từ trên xuống

3. Động tác diễn tả âm thanh liền tiếng

– Âm thanh liền tiếng (legato) thể hiện tình cảm du dương, êm ái, đằm thắm, sâu lắng, thường ở tốc độ vừa phải, hơi chậm hoặc chậm.

– Chỉ huy thể hiện âm thanh liền tiếng là cách đánh miết, vuốt, nuột nà, thể hiện từng nốt, từng phách, từng nhịp liên tục ngân vang, nối tiếp nhau không ngừng.

Ví dụ câu nhạc diễn tả âm thanh liền tiếng:

Andante

Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Lấy đà phách 4 cho âm thanh bắt đầu vào phách 1.
- Chỉ huy theo đường nét nhịp 4 phách.

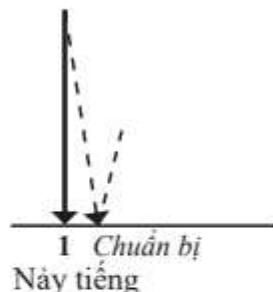
- Động tác chuyển động đều, trôi chảy, tránh giật, nảy.

4. Động tác diễn tả âm thanh nảy tiếng

– Âm thanh nảy tiếng (staccato) thể hiện sự vui tươi, hài hước; tốc độ thường hơi nhanh; âm thanh nảy, gọn.

– Chỉ huy thể hiện âm thanh nảy tiếng là cách đánh dứt khoát, gọn, dùng thể hiện những âm thanh sắc nhọn, không có sự ngân vang,...

Ví dụ câu nhạc diễn tả âm thanh nảy tiếng:

Allegro

Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Lấy đà phách 3 cho âm thanh bắt đầu vào phách 1.
- Chỉ huy theo đường nét nhịp 3 phách.
- Động tác sắc gọn, chủ yếu sử dụng cổ tay và bàn tay khi chạm điểm phách phải bắt nảy dứt khoát.

5. Động tác diễn tả cường độ

– Là sự thay đổi biên độ của đôi tay để diễn tả các cường độ âm thanh (mạnh, nhẹ, mạnh dần, nhẹ dần,...).

– Sắc thái cường độ được thể hiện qua các kí hiệu: *p, pp, mp, mf, f, ...* hoặc kí hiệu mạnh dần (*crescendo <*), nhẹ dần (*decrescendo >*), ...

Ví dụ câu nhạc diễn tả thay đổi về cường độ:

Moderato

Hướng dẫn thực hiện:

- Tư thế chuẩn bị.
- Lấy đà phách 4 cho âm thanh bắt đầu vào phách 1.
- Chỉ huy theo đường nét nhịp 4 phách.
- Mạnh dần: Dùng động tác cổ tay và bàn tay dần dần mở rộng biên độ tới cánh tay dưới, rồi cả cánh tay.

– Nhẹ dần: Động tác ngược lại với mạnh dần.

1. Luyện tập động tác lấy đà và kết thúc ở ví dụ âm nhạc mục 3 (trang 50), mục 4 (trang 51), mục 5 (trang 51).

2. Nêu động tác cơ bản về diễn tả âm thanh liền tiếng, nảy tiếng của người chỉ huy điều khiển tập thể diễn viên biểu diễn tác phẩm âm nhạc.

1. Vận dụng các động tác cơ bản diễn tả âm nhạc vào chỉ huy *Bài đọc nhạc số 2* (sách giáo khoa Âm nhạc 11, trang 22).

2. Quay video để tự đánh giá và điều chỉnh động tác cơ bản diễn tả âm nhạc khi chỉ huy.

3. Vận dụng động tác cơ bản diễn tả âm nhạc để chỉ huy một bài hát mà em đã học.

THỰC HÀNH CHỈ HUY

YÊU CẦU CĂN ĐẠT:

- Phân tích được tiết mục biểu diễn ở mức độ cơ bản về các mặt: nội dung, cấu trúc, giai điệu, lời ca, hình thức biểu diễn
- Chỉ huy được các tiết mục đồng ca, hợp xướng ở trong và ngoài nhà trường.
- Tự đánh giá được khả năng chỉ huy của bản thân.

Hãy nhìn vào các bài hát sau và chỉ ra những kĩ thuật chỉ huy đã học có thể ứng dụng trong tác phẩm.

– *Tuổi trẻ Việt Nam ơi* của tác giả Sỹ Luân (sách giáo khoa Âm nhạc 11, trang 7).

– *Ngôi trường mùa xuân* của tác giả Cao Minh Khanh (sách giáo khoa Âm nhạc 11, trang 27).

1. Thực hành chỉ huy đồng ca bài *Chiều ngoại ô Mát-xco-va*

CHIỀU NGOẠI Ô MÁT-XCO-VA

Nhạc: V. Soloview-Sedoy

Phỏng dịch lời Việt: Vương Thịnh

Dòng sông nước nhẹ trôi xuôi về phía chân trời.

màn đêm lung linh sáng ánh trăng soi. Vời xa thoảng đưa về

bao lời ca nồng ấm. Chưa chan vui trong chiều vắng yêu đời.

Vời xa thoảng đưa về bao lời ca nồng ấm.

Chưa chan vui trong chiều vắng yêu đời

1.1. Phân tích bài hát *Chiều ngoại ô Mát-xco-va*

- Bài hát có cấu trúc 2 đoạn đơn giản; đoạn 1 từ đầu đến ô nhịp 7; đoạn 2: còn lại.
- Bài hát có giai điệu trữ tình, trầm lắng; có nhảy quãng; tốc độ vừa phải.
- Nội dung bài hát thể hiện vẻ đẹp êm đềm của vùng ngoại ô thành phố Mát-xco-va.

1.2. Hướng dẫn thực hiện chỉ huy bài hát *Chiều ngoại ô Mát-xco-va*

- Cách đánh nhịp: đánh nhịp theo sơ đồ nhịp 2 phách.
- Động tác lấy đà mở đầu: chuẩn bị với tư thế lấy đà phách 2 cho âm thanh bắt đầu vào phần mạnh của phách 1.

– Thực hiện lấy đà lấy hơi ở cuối mỗi câu, trước khi bắt đầu câu hát mới.

Đoạn 1 (4n+ 3n)	Câu 2: đà lấy hơi ở phách thứ 2, ô nhịp 4
Đoạn 2 (8n + 8n)	Câu 1: đà lấy hơi ở phách thứ 2, ô nhịp 7 Câu 2: đà lấy hơi ở phách 1, ô nhịp 12 Câu 3: đà lấy hơi ở phách thứ 2, ô nhịp 15 Câu 2: đà lấy hơi ở phách mạnh, ô nhịp 20

– Thực hiện các động tác diễn tả:

từ ô nhịp 1 đến ô nhịp 7	– Hai tay chuẩn bị lấy đà phách 2 để vào phách 1. – Động tác chỉ huy cần mềm mại, uyển chuyển, tạo thành đường nét uốn lượn nhẹ nhàng. – Phạm vi hai tay thu hẹp, tầm thấp ngang vai.
từ ô nhịp 8 đến ô nhịp 14	– Dùng động tác cổ tay và bàn tay dần dần mở rộng cách tay dưới, rồi cả hai tay – Thu hẹp phạm vi 2 tay, cổ tay mềm mại hơn ở 2 ô nhịp 13 và 15.
từ ô nhịp 15 đến ô nhịp 22	Lặp lại động tác như từ ô nhịp 8 đến ô nhịp 14.

– Thực hiện động tác kết thúc:

- + Phách 2 đánh lên báo hiệu chuẩn bị ngưng diễn.
- + Phách 1 đánh xuống báo hiệu ngưng diễn.

2. Thực hành chỉ huy trích đoạn hợp xướng bài *Chim sơn ca*

CHIM SƠN CA

(Trích)

Nhạc: M. Glinka

Phóng dịch lời Việt: Hoàng Diệp

Bè 1

p

Lời Nay hát hõi vang chim lên sơn giữa ca tròn mây.

Bè 2

p

Lời Nay hát hõi giữa chim tròn yêu mây.

Ôi bài hát vang từ nơi nào?
 Hót tặng ai chim nào hay biết.
 Giọng hát ai ngân
 Giọng hót chim sơn

Bài ca vang lên nơi nao?
 Hót tặng ai nào hay biết?
 Giọng hát
 Giọng hát

ca dịu êm?
 ca dịu êm.
 Hát lên! Hát lên!
 Vói một nỗi tâm
 bài tình chim hát.
 ca dịu êm.
 ca dịu êm.
 Hát lên! Hát lên!
 Vói nỗi tâm tình
 bài chim hát.

p
 Ở nơi đâu hỡi người mến thương.
 Giọng hót chim bay về chốn nao?
 Lời hát vang từ
 Hoà nỗi hi vọng

p
 Ở nơi đâu...
 Về nơi nào...
 Lời ca
 Niềm hi

chốn đây.
 ngắt ngây.
 Giọng hót chim sớm
 ca êm đềm,
 vang...
 vọng...

Giọng hát vang êm đềm

gợi cho ta buồn nhớ quê nhà.
 Giọng hót chim sơn
 gợi cho ta buồn nhớ nhà.
 Giọng hót

2.1. Phân tích trích đoạn hợp xướng bài *Chim sơn ca*

– Bài có cấu trúc đoạn nhạc với 5 câu, trên cơ sở nhắc lại một câu theo lối biến tấu.

- Giai điệu êm đềm, trong sáng.
- Hình ảnh chim sơn ca với giọng hót êm đềm gợi nhớ quê nhà.

2.2. Hướng dẫn thực hiện chỉ huy trích đoạn hợp xướng bài *Chim sơn ca*

- Cách đánh nhịp: đánh nhịp theo sơ đồ 4 phách.
- Động tác lấy đà mờ đầu:
 - + Bè 1: lấy đà phách 4 cho âm thanh bắt đầu phách 1
 - + Bè 2: lấy đà phách 2 cho âm thanh bắt đầu phách 3
- Thực hiện lấy đà lấy hơi ở cuối mỗi câu, trước khi bắt đầu câu hát mới.

Bè 1	$(4n+ 4n+ 4n+4n)$	Đà lấy hơi ở phách thứ 4, các ô nhịp 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 và 20
Bè 2	$(4n+ 4n+ 4n+4n)$	Đà lấy hơi ở phách thứ 2, các ô nhịp 1, 5, 9, 11, 13, 17 và 19

- Thực hiện các động tác diễn tả:

Bắt đầu ô nhịp 1	– Hai tay tư thế chuẩn bị. – Tay phải lấy đà phách 4 và kiệu bè 1 vào, tay trái lấy đà phách 2 hướng về bè 2 và kiệu bè 2 vào phách 3.
Từ ô nhịp 2 đến ô nhịp 4	Hai tay giữ đều nhịp 4 phách, thu hẹp phạm vi 2 tay với động tác nhẹ nhàng.
Ô nhịp 5	Hai tay kiệu bè như ô nhịp 1.

Hai ô nhịp 7, 8	Hai tay giang rộng và đẩy cao hơn để tăng cường độ mạnh dần cho hợp xướng.
Từ ô nhịp 9 đến ô nhịp 16	Hai tay thực hiện các động tác như từ ô nhịp 1 đến ô nhịp 8.
Ô nhịp 17	Thực hiện lại động tác kiệu bè như ô nhịp 1.
Ô nhịp 19	Hay phải mở rộng cánh tay và nâng cao cổ tay để bè 1 mạnh dần cho đến hết ô nhịp 20. Tay trái kiệu đà phách 2 và cùng động tác với tay phải hướng về bè 2.

– Thực hiện động tác kết thúc:

- + Phách thứ 3 đánh lên báo hiệu chuẩn bị ngừng diễn.
- + Phách thứ 4 đánh xuống báo hiệu ngừng diễn.

- 1. Chia nhóm, các thành viên luân phiên luyện tập chỉ huy bài *Chiều ngoại ô Mát-xco-va* và hợp xướng *Chim sơn ca*.
2. Quay video clip để tự đánh giá, điều chỉnh kỹ năng chỉ huy của bản thân.
3. Nhận xét, đánh giá kết quả luyện tập kỹ năng chỉ huy của các bạn.
- 1. Thực hiện chỉ huy bài *Con chim non*.

CON CHIM NON

Dân ca Pháp

Lời Việt: Phan Trần Bảng

Moderato

Nhạc dạo...

Bình minh lên có con

chim non hòa tiếng hót véo von,

Này chim ơi hót lên

von, giọng hót vui say sưa.

cho vang lời thân ái thiết tha, rộn vang tối chốn
 xa, càng mến yêu quê nhà. Bình ...tha, rộn vang
 tối chốn xa, càng mến yêu quê nhà.

Yêu cầu chỉ huy:

- Thực hiện chỉ huy đường nét nhịp 3 phách.
 - Thực hiện được kĩ thuật diễn tả âm thanh liền tiếng và âm thanh nảy tiếng.
 - Thực hiện được kĩ thuật diễn tả cường độ âm nhạc.

2. Dàn dựng một và chỉ huy bài *Hành khúc tuổi trẻ* hoặc *Chiều ngoại ô Mát-xcô-va* có kết hợp động tác biểu cảm phù hợp với nội dung tính chất của bài.

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ, khái niệm	Giải thích	Số trang
Âm hình chủ đạo	Liên kết trường độ của các âm thanh tạo nên các nhóm tiết tấu có tính ổn định, lặp đi lặp lại nhiều lần xuyên suốt trong một bản nhạc.	9
Đoạn nhạc (đoạn)	Hình thức âm nhạc nhỏ nhất trình bày một tư duy âm nhạc hoàn chỉnh có tính thống nhất cao về chủ đề qua âm điệu, tiết tấu cũng như các phương tiện diễn tả khác (hòa âm, nhịp độ, âm sắc, cường độ,...)	31
Cấu trúc 1 đoạn	Cấu trúc âm nhạc một đoạn phổ biến thường có hai câu nhắc lại hoặc không nhắc lại. Ngoài đoạn nhạc có hai câu nhạc, còn có loại đoạn nhạc gồm ba câu nhạc và đoạn nhạc không phân câu.	56
Cấu trúc 2 đoạn	Cấu trúc âm nhạc gồm có hai phần, mỗi phần không vượt quá khuôn khổ một đoạn nhạc.	12
Cấu trúc 3 đoạn	Cấu trúc âm nhạc gồm có ba phần, mỗi phần không vượt quá khuôn khổ một đoạn nhạc.	24
Hình thức âm nhạc	Mô hình, cấu trúc của tác phẩm âm nhạc diễn ra theo thời gian. Có những hình thức âm nhạc khác nhau như: hình thức một đoạn, hai đoạn, ba đoạn,...	5
Thể loại âm nhạc	Những loại, những dạng tác phẩm mang một đặc trưng chung nhất định liên quan đến phương pháp biểu hiện, nội dung, tính chất âm nhạc. Ví dụ như: bài hát lao động, bài hát ru, bài hát hành khúc,...	5

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: LÊ THÀNH LỢI

Biên tập mĩ thuật: ĐẶNG NGỌC HÀ

Thiết kế sách: ĐẶNG NGỌC HÀ – NGUYỄN THỊ THÁI CHÂU

Minh họa: BAN KÍ – MĨ THUẬT 1

Trình bày bìa: ĐẶNG NGỌC HÀ – TÔNG THANH THẢO

Sửa bản in: LÊ THÀNH LỢI – LƯU THỊ NGỌC THẢO

Ché bản: CÔNG TY CỔ PHẦN DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC GIA ĐỊNH

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

CHUYÊN ĐỀ HỌC TẬP ÂM NHẠC 11 (CHÂN TRỜI SÁNG TẠO)

Mã số:

In bản, (QĐ) khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in: địa chỉ

Cơ sở in: địa chỉ

Số ĐKXB:

Số QĐXB: /QĐ - GD - HN ngày ... tháng ... năm 20...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...

Mã số ISBN: 978-604-0-32011-7

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 11 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. Toán 11, Tập một	14. Vật lí 11
2. Toán 11, Tập hai	15. Chuyên đề học tập Vật lí 11
3. Chuyên đề học tập Toán 11	16. Hoá học 11
4. Ngữ văn 11, Tập một	17. Chuyên đề học tập Hoá học 11
5. Ngữ văn 11, Tập hai	18. Sinh học 11
6. Chuyên đề học tập Ngữ văn 11	19. Chuyên đề học tập Sinh học 11
7. Tiếng Anh 11 Friends Global - Student Book	20. Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
8. Lịch sử 11	21. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Tin học ứng dụng
9. Chuyên đề học tập Lịch sử 11	22. Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
10. Địa lí 11	23. Chuyên đề học tập Tin học 11 – Định hướng Khoa học máy tính
11. Chuyên đề học tập Địa lí 11	24. Âm nhạc 11
12. Giáo dục kinh tế và pháp luật 11	25. Chuyên đề học tập Âm nhạc 11
13. Chuyên đề học tập Giáo dục kinh tế và pháp luật 11	26. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (1)
	27. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 11 (2)
	28. Giáo dục quốc phòng và an ninh 11

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

